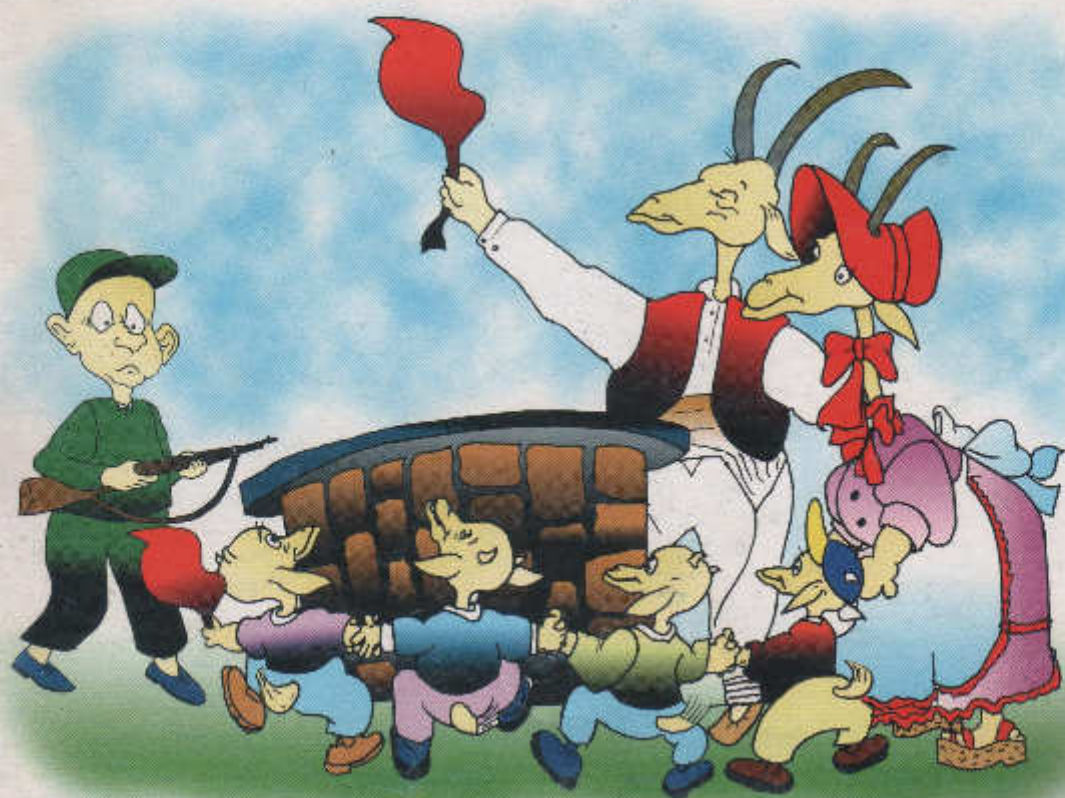

REXHEP
TËRSHNJAKU

Kush e vrau ujkun

DRAMË PËR FËMIJË

Rexhep Tërshnjaku

KUSH E VRAU UJKUN

Dramë për fëmijë

CITTA' di CHIARI
CONSIGLIERE COMUNALE
Vincenzo Cucci

RILINDJA
Prishtinë
2002

Biblioteka

DRAMA

Redaktor

Dr. Nebi Islami

Recensent

Fadil Hysaj

Lektor

Isa Bajçinca

Ilustrimet

Ardeshir Tërshnjaku

Ballina

Rrezeart Galica

© Copyright autori

PERSONAZHET

Ujku, Dhia, Keci I, Keci II, Keci III, Keci IV,
Keci V (i vogël dhe i madh), Mullisi, Zana e pyllit.

AKTI - I -

(Skena ndriçohet. Pamje pylli. Në thellësi të skenës, një përroskë. Dëgjohet gurgullima e ujit, e përzier me cicërimën e zogjve. Nga ana e majtë e skenës hyn duke kërcyer një Keci i vogël. Afrohet buzë përroskës dhe fillon të pijë ujë. Nga ana tjetër hyn ujku duke i lëpirë buzët dhe duke fërkuar duart. I afrohet përroskës dhe bën sikur pi ujë).

Ujku *(I zemëruar)*: Hej bebi pse po ma turbullon ujin?

Keci *(I trembur)*: O zotëri, si mund t'jua turbulloj ujin, kur jam më poshtë se ju!?

Ujku *(Qesh me ironi)*: Ha, ha, ha. Mirë, mirë, tash vërtet je më poshtë, por më kujtohet se ma pate turbulluar ujin vitin e kaluar.

Keci: O zotëri, po unë jam i lindur sivjet. Si kam mundur t'ua turbulloj ujin, kur vjet nuk kam qenë në jetë. *(Rrudh krahët i çuditur)* Jo. Për këta katër muaj jete, sa kam, askujt nuk ia kam turbulluar ujin.

Ujku *(I mllëfosur i drejtohet me zemërim)*: More s'po të pyes a ke lindur vjet apo sivjet, por e di me siguri se mishin e ke të shijshëm *(i vërsulet që ta kollofisë)*.

Keci *(Nga frika, struket dhe lëshon një blegërimë të dridhëruar)*: Të luttem moos... mmos më haa!

Ujku *(E frenon veten, nuk do ta kollofisë. Flet me zë të ulët)*: Vërtet është i vogël sa një gogël. Do të ta fal jetën nëse më plotëson një dëshirë. *(Dhe fillon ta ledhatojë Kecin, që rri ende strukur)*. Hej bebi!

Ngjyros

Keci (*Pa e ngritur kokën*): Hë!

Ujku (*Me dinakëri*): A ke vëllezër të tjerë?

Keci (*E ngre kokën dhe ofshan thellë. I hutuar*): Uhaa?
Çfarë? Si?

Ujku (*E përsërit me zë*): A ke vëllezër të tjerë?

Keci: Po, kam edhe katër vëllezër.

Ujku (*Qeshet me dinakëri*): Ha, ha! Po pse nuk më tregove më herët?

Keci (*I rrudh krahët*): S'më keni pyetur!

Ujku: A e di çfarë?

Keci (*Kureshtar*): Çfarë?

Ujku: Unë nuk do të të ha ty dhe do të bëhemi miq.

Keci (*Kërcen nga gëzimi*): Uaa! Ju falemnderit, xhaxhi.
Do të mbetemi miq sa të jetë jeta!

Ujku (*Me dinakëri*): Miq po, por mikut – e mira i kthehet me të mirë. Prandaj nga ti kërkoj që këtë të mirë që ta bëra sot, të ma kthesh nesër, me ndonjë të mirë tjetër.

Keci: Po xhaxhi. (*I habitur*) Çfarë të mire kërkonit nga unë?!

Ujku: Një të mirë të vogël.

Keci (*Kureshtar*): Folni, zotëri. Po të jetë e mundur, jua jap besën se do t'jua plotësoj atë dëshirë, menjëherë.

Ujku: Nga ti dua që, kur të vij në kasollen tuaj, të ma hapësh derën, kuptohet, si miku-mikut.

Keci (*I çuditur*): Vetëm kaq?!

Ujku (*Duke luajtur kokën*): Kaq, dhe asgjë më tepër.

Keci: Po, do të ishte turp për mua po të mos i hapja derën mikut tim.

Ujku (*I gëzuar*): Ashtu pra, nipçja im, e mira duhet kthyer me të mirë. E tash mund të shkosh.

Ngjyros

Keci: Mirupafshim, miku im! *(Dhe ikën nga skena i gëzuar, duke kërcyer).*

Ujku *(Duke ia bërë me dorë):* Mirupafshim, nipçe! *(Flet me vete me zë të ulët).* Oh, ho, ho, më mirë pesë se një, nuk jam budalla unë, jo! *(Dhe duke fërkuar duart e duke lëpirë buzët, ikën duke mërmëritur me vete. Skena errësohet nën gurgullimën e ujit).*

AKTI – II –

(Skena ndriçohet. Është kasollja e kecave. Në anën e djathtë të skenës, dritarja e kasolles. Në mur, e varur një orë e madhe muri. Nga jashtë dëgjohet blegërima e kecave. Hapet dera e kasolles dhe katër keca hyjnë brenda).

Dhia *(Hyn duke i numëruar kecat. E habitur):* Ku mbeti sugari? *(Kecat, të habitur, shikohen në mes veti).*

Keci I *(I çuditur):* Vërtet, ku na humbi sugari? !

Keci III *(Duke menduar):* Vallë, mos është rrëzuar nga ndonjë shkë...?!

Keci IV *(Ia pret fjalën):* Jo jo, mos ndill kob, se sugari është më i shkathtë se të gjithë ne, prandaj nuk i ndodh gjë.

Keci II: Unë e di *(dhe kruan kokën).*

Dhia: Hë, fol ku është?

Keci II: Mua më tha se kishte etje. Me siguri ka shkuar te përroska për të pirë ujë.

Keci I: Të shkojmë pra deri te përroska, e ta kërkojmë sepse është i vogël dhe mund ta humbasë rrugën.

Keci IV *(Duke bërë me gisht nga dritarja. I gëzuar):* Ja tek vjen. *(Të gjithë e kthejnë kokën dhe shikojnë nga dritarja. Keci V vjen duke vrapuar e kërcyer).*

Ngjyros

Dhia (*Del nga kasollja e zemëruar. Dialogu dëgjohet nga jashtë*): Ku qe deri tani?

Keci V: Shkova për të pirë ujë te përroska e pyllit!

Dhia: Përse ike pa na lajmëruar?

Keci V: Më fal nënë, paskam gabuar...

Dhia (*Ia pret fjalën*): Të qoftë falë, eja tash, hyn brenda. (*Të dy hyjnë në kasolle. Dhia e shikon orën e murit. E çuditur*). Ua! Ora paska kaluar dymbëdhjetën, është koha e bukës e ne s'kemi asgjë për të shtruar në sofër. Shkova deri në treg për të blerë diçka. Mbylleni derën me çelës. Unë nuk do të vonohem shumë.

Keci I (*I frikësuar*): E ne si të qëndrojmë pa ty?

Dhia: Mos u frikësoni. Nëse troket ndokush, mos ia hapni derën pa ia parë këmbën nëpër vrimën e çelësit. Nëse e ka këmbën të zezë, do të ujku, dhe keni kujdes të mos ia hapni derën. Nëse këmba është e bardhë, hapeni, se jam unë, a kuptuat?

Keci I: Të kuptuam, nënë, derën do ta mbyllim me çelës dhe nuk do t'ia çelim askujt që nuk e ka këmbën të bardhë.

Dhia: Mirë, pra, unë po shkoj e ju mos bëni zhurmë. (*Dhe del duke i përshëndetur me dorë*) Pa-pa, pa-pa.

Kecat (*Ia bëjnë me dorë*): Pa-pa! Pa-pa! (*Pastaj Keci I e mbyll derën me çelës, dhe, pa një pa dy, të gjithë fillojnë të luajnë e të kërcëjnë në kasolle, duke harruar se nëna i porositi që të mos bënin zhurmë. Në momentin kur kecat janë në kulmin e lojës, dikush troket në derë: tak, tak, tak! Kecat ndalen*).

Keci I (*Afrohet tek dera*): Kush është?

Ujku: Hapma derën, jam nëna juaj.

Ngjyros

Keci I: Jo jo, ti nuk je nëna jonë (*dhe afron syrin në vrimë të çelësit*). Çoje këmbën ta shohë nëpër vrimën e çelësit. Jo, jo, ti nuk je nëna jonë, ti je ujku, sepse këmbën e ke të zezë dhe zërin të trashë.

Ujku (*I zemëruar*): Si? ...çfarë? (*Dëgjoheh hapat e rëndë të ujkut që ikën me vrap. Kecat vazhdojnë lojën. Skena errësohet*).

Pamja – II–

(*Skena ndriçohet. Është pamje e mullirit. Shihet mullisi me rroba të përmiellura, duke paluar thasët e miellit. Dëgjoheh zhurma e gurit të mullirit. Ujku hyn me vrap në drejtim të mullisit. Mullisi frikësohet*).

Ujku (*Duke dihatur*): Dua të më bëni një shërbim!

Mullisi (*I frikësuar*): Urdhëeronni, çfarë, çfarë ddoni ngga uunë?

Ujku: Të ma lyesh këmbën me miell ose të hëngra.

Mullisi: Jo, jo mmos më haa, lyeje këmbën me mmiell, vetëm moos më ha!

Ujku (*I zemëruar*): Unë nuk di ta lyej këmbën, por dua që të ma lyesh ti. Më shpejt se nuk kam kohë.

Mullisi: Siurdhëeronni, zotëeri, meenjëherë! (*e mbush një enë me miell dhe i afrohet ujkut duke u dridhur nga frika. Ujku e ngre këmbën e parë dhe mullisi fillon t'ia lyejë me miell*).

Ujku: Mjaft më! A do ndonjë shpërblim për këtë të mirë që më bëre?

Mullisi (*Duke u dridhur nga frika*): Jjo jjo, ssepse aas që di sse çfarë shpërblimi të kërkoj.

Ujku (*Me ironi*): A shpërblim i vogël po të duket që nuk po të ha, a? (*Ikën me vrap duke u zgërdhirë*).

Ngjyros

Mullisi (*Ofshan thellë dhe ulet mbi një thes*): Uh, kësaj radhe shpëtova lehtë, nga kjo bishë e egër. (*E merr shishen dhe pi ujë. Pastaj e lan fytyrën. Fillon të sillet nëpër mulli mendueshëm*). Ajo bishë e egër duhet të ketë ndonjë arsye të fortë që më kërcënoi për t'ia lyer këmbën me miell. (*Fillon të kërkojë diçka nëpër thasë. Nxjerr nga thesi një pushkë*). Do t'ia tregoj unë atij. S'durohet më. Do ta vras atë bishë të mallkuar. (*E fshin pushkën dhe e mbush me fishekë. Shpejt e shpejt heq rrobat e mullisit, vë kapelën e gjahtarit dhe, me pushkë në dorë, del nga mulliri. Skena errësohet nën zhurmën e gurit të mullirit*).

Pamja – III –

(*Skena ndriçohet. Është kasollja e kecave. Kecat janë duke luajtur. Dikush sërish troket në derë. Kecat e ndalin lojën dhe heshtin të frikësuar*).

Keci I (*Afrohet te dera*): Kush është?

Ujku (*Me zë të holluar*): Hapma derën, jam nëna juaj.

Keci I: Jo jo, ti nuk je nëna jonë. Çoje këmbën ta shoh (*dhe e vë syrin në vrimën të çelësit. Ujku e ngre këmbën*). S'është e mundur! (*I çuditur kthehet nga kecat e tjerë*). Këmbën e ka të bardhë! A thua vërtet është nëna?!

Keci III (*Vrapon te dera dhe shikon për vrimë të çelësit. I habitur*): Për besë, këmbën e paska të bardhë dhe zërin të hollë!

Keci IV: More, ndoshta është vërtet nëna!

Keci II: Po çfarë nëne, more. A jeni në vete ju? Punë e madhe se e paska këmbën të bardhë e zërin të hollë. Ai është i njëjti...

Keci V (*Ia ndërpret fjalën*): Po nëna na tha, nëse është këmba e bardhë, duhet ta hapim derën. Të shikoj unë në vrimën e çelësit (*e vë syrin dhe sheh*).

Ngjyros

Keci I: Jo, jo. Nëna nuk na ka thënë që kujt do që e ka këmbën të bardhë, t'ia hapim derën. Megjithatë, unë mendoj se duhet të merremi vesh së bashku. *(Dhe të gjithë kecat, përveç Kecit V që është duke shikuar në vrimën të çelësit, afrohen kokë më kokë dhe fillojnë të bisedojnë me zë të ulët. Dëgjohet pëshpëritja e tyre).*

Keci V *(Me sy në vrimën e çelësit, pyet me zë të ulët):* Kush je ti?!

Ujku *(Nga jashtë, me zë të ulët dhe dinakëri):* Hapja derën mikut, o nipçja im. A ke harruar besën që ma ke dhënë, a?

Keci V *(I trembur, largohet nga dera duke folur me zë të ulët):* Për besë qenka ai! *(Dhe fillon të sillet nëpër kasolle duke mërmëritur fjalët e ujkut)* "A e ke harruar besën që ma ke dhënë a"...! Uh besën, besën! Ta mbaj apo të mos e mbaj besën!? *(Dhe fillon të sillet si pa kokë nëpër kasolle. Kecat e tjerë pasi merren vesh, të brengosur, sillen nëpër kasolle).*

Keci IV: Unë nuk po shoh gjë të keqe këtu. Ujku e ka këmbën të zezë dhe zërin të trashë, kurse ky përtej derës e ka këmbën të bardhë dhe zërin të hollë. Edhe nëse nuk është nëna, ujk nuk është. Ndoshta është mik yni.

Keci II *(I zemëruar):* Po çfarë miku more! Kur ka qenë ujku mik yni?

Keci V *(I shqetësuar):* Ndoshta nuk është mik yni por as ujk nuk është.

Keci II *(Me zemërim):* Nga e di ti se nuk është ujk?

Keci V *(I ndruajtur):* Sepse ujku e ka këmbën të zezë dhe zërin të trashë, kurse ky, siç e patë edhe ju, këmbën e ka...

Keci I *(Ia pret fjalën):* Ngadalë, ngadalë, ne jemi vëllezër dhe nuk ka nevojë të zihemi në mes veti. Unë kam një ide.

Keci II: Çfarë ideje tash? Hajt, fol ta dëgjojmë!

Keci I: Unë them që këtë çështje ta hedhim në vota. Le të vendos shumica.

Keci II (*Me ironi*): Oho! Çfarë ideje se! (*Pasi mendohet pak*). Po hajt ta shohim se si po vendos shumica.

Keci I: E pra pa vonuar, le ta ngrejë dorën ai që është kundër për të hapur derën. (*Dorën e ngrenë lart Keci II dhe vet Keci I*). Tash le ta ngrej dorën lart ai që është për ta hapur derën (dorën e ngrenë lartë Keci III, Keci IV dhe Keci V), domethënë dy janë kundër, kurse për ta hapur derën janë tre. (*Të tre kecat e vegjël brohorasin të gëzuar*) Urraaa! (*Pa një pa dy, Keci V e sjell çelësin. Dera hapet. Të gjithë kecat tmerrrohen kur hyn ujku duke fërkuar duart dhe duke lëpirë buzët. Kecat, të frikësuar marrin të ikin secili nga mundet. Dëgjohet blegërima e tyre e tmerruar. Ujku, pa vështirësi e mbërtheu Kecin I. Pastaj si grykës që është gëlltiti edhe Kecin II. Pa vonuar gëlltit edhe Kecin III, pastaj pa u munduar shumë gëlltit edhe Kecin IV. Duke i fshirë buzët e duke fërkuar barkun, kërkon Kecin V, atë më të voglin. Dhe, më në fund, e gjen. Ai kishte hyrë në orën e murit. Ujku kërcen disa herë, por s'mund ta arrijë*).

Ujku (*Me dinakëri*): O miku im, zbrit se ty nuk të ha. A të kujtohet kur e lidhëm besën dhe u bëmë miq.

Keci V (*Me mospërfillje*): U pa besa jote, zotëri.

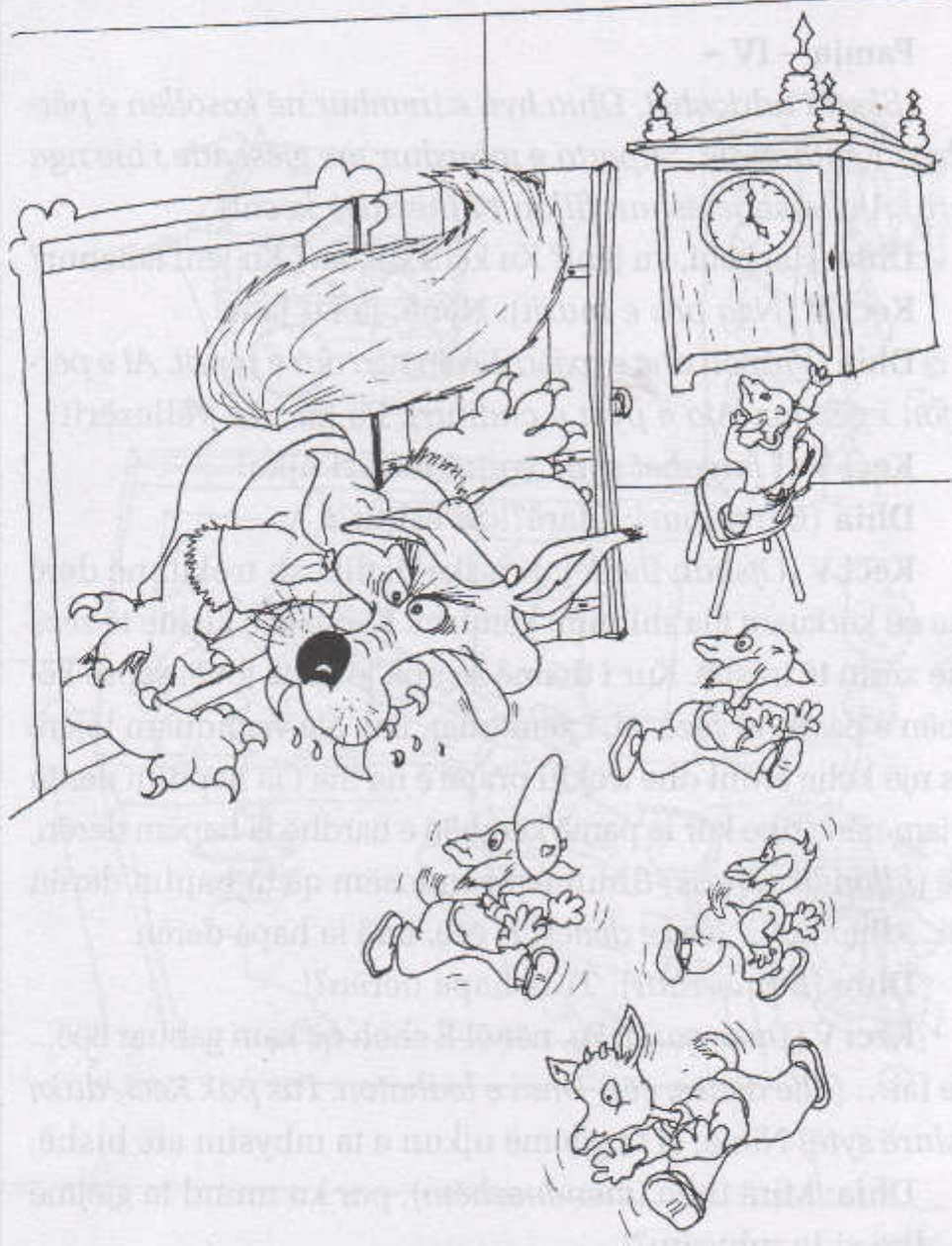
Ujku (*I zemëruar*): Zbrit kur të them!

Keci V: Nuk zbres, jo.

Ujku: E po deri kur do të qëndrosh në orën e murit?

Keci V: Derisa të kalojë këndeja, xhaxhi gjahtar.

Ujku (*I zemëruar*): Uh, i poshtër, ta tregoj qejfin ty dhe xhaxhit gjahtar. (*Kërcen edhe disa herë por s'mund ta mbërrij. Duke i lëpirë buzët dhe duke fërkuar barkun, flet me vete*): Hajt se po e lë e s'po e ha, se qenka i vogël sa një gogël (*duke mermëritur*). Të largohem prej këtu sa nuk ka ardhur gjahtari.

Ngjyros

(Ikën nga kasolla me vrap duke e lënë derën e kasolles të hapur. Skena errësohet).

Pamja – IV –

(Skena ndriçohet. Dhia hyn e trembur në kasollen e përmbysur gjithandej. Shporta e mbushur me gjësende i bie nga dora. Ajo, e shqetësuar, fillon t'i thërrasë kecat).

Dhia: Hej bebi, ku jeni? Ku keni shkuar? Ku jeni fshehur?

Keci V (Nga ora e murit): Nënë, ja ku jam.

Dhia (Vrapon dhe e nxjerr Kecin nga ora e murit. Ai e përqafon i gëzuar. Ajo e pyet e çuditur): Po ku i ke vëllezërit?

Keci V (I largohet si në vaj): I hëngri ujku!

Dhia (E trembur): Çfarë?! Si ashtu?!

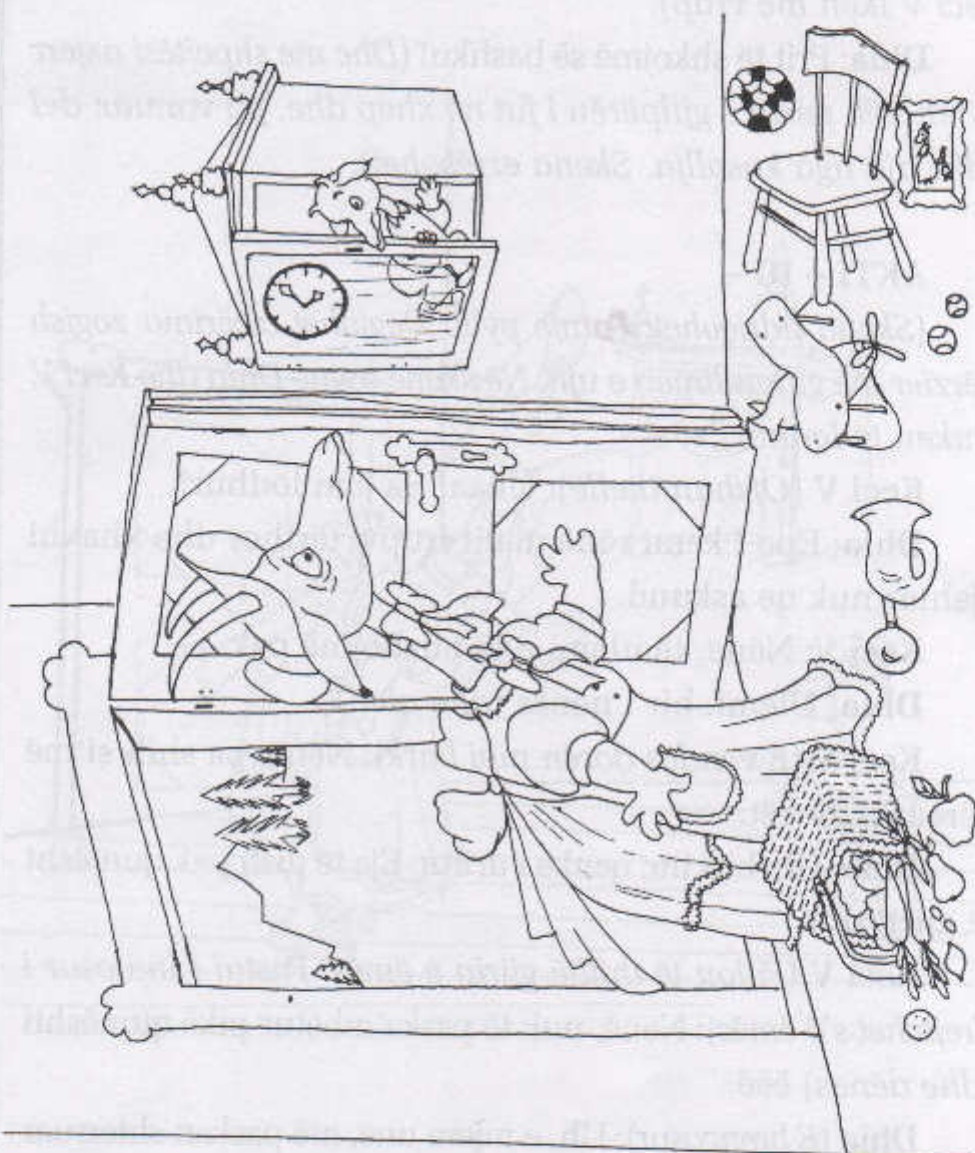
Keci V (Ofshan thellë): Kur ike ti, dikush trokiti në derë dhe ne kërkua t'ia shihnim këmbën. Këmbën e kishte të zezë dhe zërin të trashë. Kur i thamë se nuk je nëna jonë, sepse këmbën e paske të zezë, ai, i zemëruar, iku. Ne vazhduam lojën. Pas një kohe erdhi dhe trokiti prapë e na tha t'ia hapnim derën se jam nëna dhe kur ia pamë këmbën e bardhë ia hapëm derën, ëëë (fillon të dënesë) Shumica vendosëm që ta hapim derën ëëë... dhe unë... (duke dënesur) ëëë, unë ia hapa derën.

Dhia (E tmerruar): Ti ia hape derën?!

Keci V (Duke qarë): Po, nënë! E shoh që kam gabuar ëëë... Më fal... (dhe dënes, ëëë. Dhia e ledhaton. Pas pak Keci, duke i fshirë sytë) Nënë, si ta gjejme ujkun e ta mbysim atë bishë.

Dhia: Mirë thua (mendueshëm), por ku mund ta gjejme se, dhe si ta mbysim?!

Keci (Duke i fshirë lotët): Nënë, ta thërrasim xhaxhin gjahtar, se ai do ta vrasë me pushkën e tij të gjatë.

Ngjyros

Dhia: Po ku ta gjejmë xhaxhin gjahtar, se?

Keci V: Me siguri është në pyll. Unë po shkoj ta thërras xhaxhi gjahtarin sa nuk është bërë vonë. *(Dhe pa një pa dy, Keci V ikën me vrap).*

Dhia: Prit të shkojmë së bashku! *(Dhe me shpëjtësi nxjerr gërshërët, perin e gjilpërën i fut në xhep dhe, pa vonuar, del edhe ajo nga kasollja. Skena errësohet).*

AKTI – III –

(Skena ndriçohet. Pamje pylli. Dëgjohet cicërima zogjsh përzier me gurgullimën e ujit. Në skenë hyjnë Dhia dhe Keci V. Duken të lodhur).

Keci V (Ofshan thellë): Uhaa! Sa jam lodhur!

Dhia: Epo i kemi rënë malit trup e tërthor dhe xhaxhi gjahtar nuk qe askund.

Keci V: Nënë, të ulemi e të pushojmë pak.

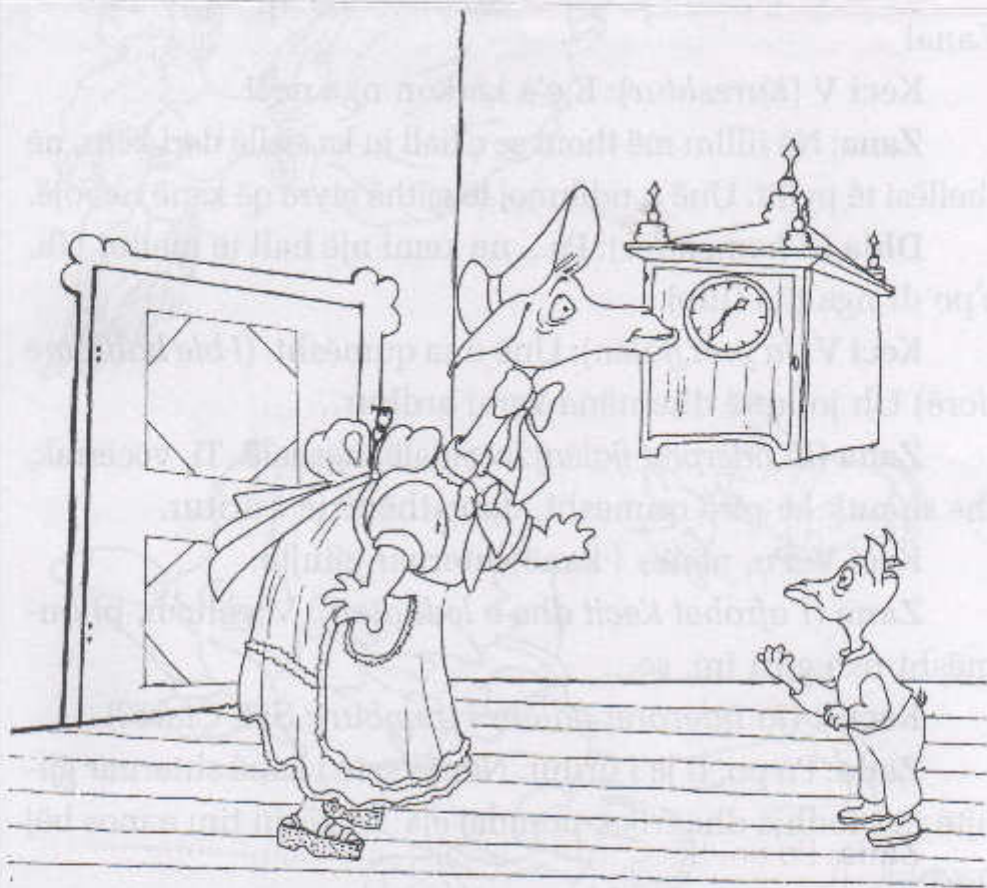
Dhia: Ulemi, bir i nënës *(dhe ulen).*

Keci V (E vendos dorën mbi bark): Nënë, pa shih si më kërcasin zorrët.

Dhia: Uh, biri im, qenke i uritur. Eja të pish pak qumësht të gjirit tim.

Keci V (Fillon të thithë gjirin e ëmës. Pastaj i inatosur i drejtohet s'ë ëmës): Nënë, nuk të paska mbetur pikë qumështi *(dhe dënes)* ëëë.

Dhia (E brengosur): Uh, e mjera unë, më paskan shterruar gjinjtë. *(Dhe në atë moment nga qielli zbret një vajzë e bukur me fletë shpendi. Dhia dhe Keci marrin të ikin të trembur. Ajo fluturon pas tyre).*

Ngjyros

Vajza me fletë shpendi (*Me zë të ëmbël*): Mos u trembni, erdha t'ju ndihmoj.

Keci V (*I entuziazmuar*): E kush je ti?

Vajza me fletë shpendi: Unë jam Zana e pyllit.

Dhia dhe Keci (*Të çuditur*): Zana e pyllit?!

Dhia (*E çuditur, me zë të ulët*): Vërtet qenka e bukur si Zana!

Keci V (*Kureshtar*): E ç'a kërkon nga ne?!

Zana: Në fillim më thoni se ç'hall ju ka sjellë deri këtu, në thellësi të pyllit. Unë u ndihmoj të gjithë atyre që kanë nevojë.

Dhia (*E hamendur*): Po... ne kemi një hall të madh! Uh, s'po di nga t'ia filloj.

Keci V (*Ia pret fjalën*): Unë dua qumësht. (*I bie ballit me dorë*) Uh jo, unë dhe nëna kemi ardhur...

Zana (*Ia ndërpret fjalën*): Ngadalë, ngadalë. Ti, vocërrak, the se nuk ke pirë qumësht, domethënë je i uritur.

Keci V: Po, nënës i kanë shteruar gjinjtë.

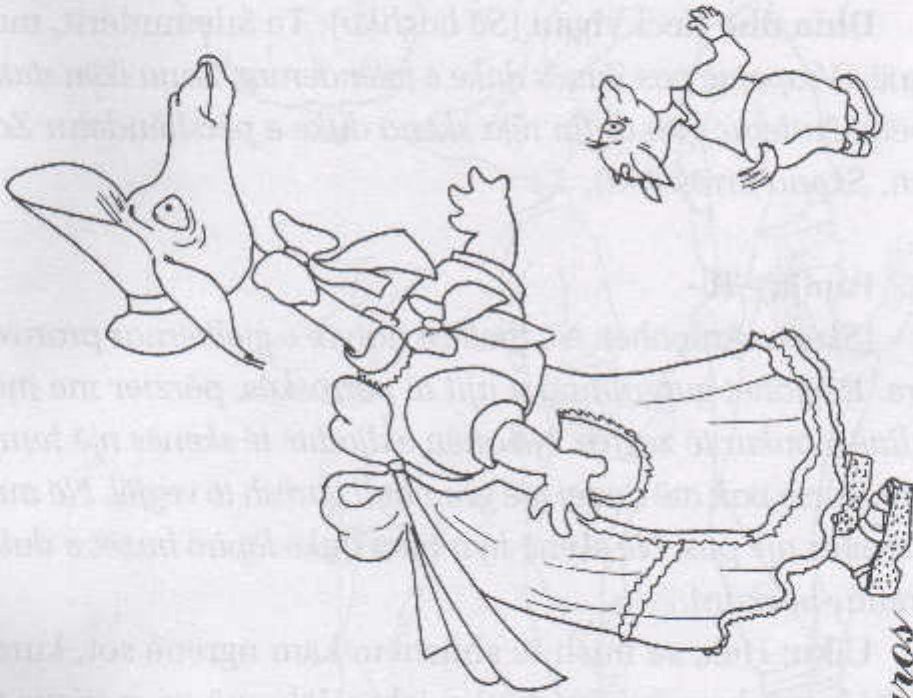
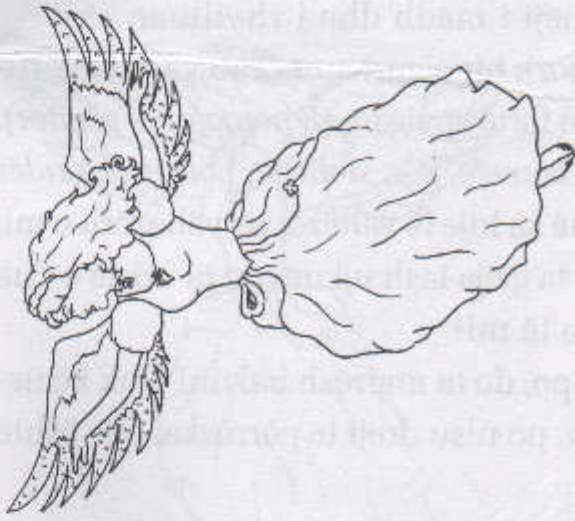
Zana (*I afrohet Kecit dhe e ledhaton*): Vogëlush, pi qumësht nga gjiri im, se...

Keci V (*Ia ndërpret fjalën, i trembur*): Si?! Çfarë?!

Zana: Po po, ti je i uritur. Nënës sate i kanë shteruar gjinjtë nga lodhja dhe frika, prandaj eja në gjirin tim e mos bëj naze.

Dhia (*E afron Kecin V afër Zanës*): Pije qumështin e Zanës, biri im, se je i uritur.

Keci V (*Fillon të thithë gjirin e Zanës. Për një çast e lë gjirin. Si duket, ngihet qumësht. Zana largohet fluturim e Keci, për çudi, fillon të rritet e të rritet e të bëhet i madh, një Kec i zhvilluar e me brirë të mëdhenj*).

Ngjyros

Dhia (*Duke fshirë sytë, e çuditur, e shikon Kecin*): Vallë, a është e mundur, apo më bëjnë sytë?!

Keci V (*I çuditur, prek trupin e vet*): Ç'ndodhi kështu me mua?! Si u bëra kaq shpejt i madh dhe i zhvilluar, a!

Dhia (*Duke u menduar*): Me siguri qumështi i Zanës të rriti e të bëri të zhvilluar e të fortë si vigan. (*E përçafon e gëzuar*).

Keci vigan (*Fillon të kërcëjë, por, si duket, i bie diçka ndër mend dhe ndalet*): Nuk më ka hije të vallëzoh pa vëllezërit e mi. (*Ofshan thellë*). Ah sikur ta gjeja tash ujkun, do ta vrisja e t'ua merrja hakun vëllezërve të mi!

Zana (*Nga lart*): Po, po, do ta marrësh hakun! Nuk ke nevojë për xhaxhi gjahtarin, po nisu drejt te përroska, atje është ujku.

Dhia dhe Keci vigan (*Së bashku*): Të falemnderit, moj Zanë. (*Vrapojnë pas Zanës duke e falënderuar. Zana ikën duke i përshëndetur. Ata dalin nga skena duke e përshëndetur Zanën. Skena errësohet*).

Pamja - II -

(*Skena ndriçohet. Në thellësi natyrë e gjelbëruar pranverore. Dëgjohet gurgullima e ujit të përroskës, përzier me melodinë e bukur të zogjve. Në anën e djathtë të skenës një humnerë, kurse pak më andej një grumbull gurësh të vegjël. Në mes të skenës një pus. Në skenë hyn ujku duke lëpirë buzët e duke fërkuar barkun*).

Ujku: Hëk, sa mish të shijshëm kam ngrënë sot, kurrë në jetë nuk kam ngrënë kësi mishi. Hëk, më ka rastisur të ha lloj-lloj mishrash, veçse mishi i Kecit qenka më i shijshmi... uhaa, s'paska me të, hëk! Si shkon uji pas mishit! (*Afro-*

Ngjyros

het te përroska. Fillon të pijë ujë. Në skenë, me hapa të lehtë, hyn Keci vigan dhe shkon drejt përroskës, disa metra përmbi ujkun e fillon t'ia turbullojë ujin me këmbë).

Keci vigan (Me ironi): Hej bebi, mos ma turbullo ujin.

Ujku (Ngre kokën dhe sheh se një Kec po e vë në lojë çuditet. I drejtohet me zemërim): Hej ti atje, prej kur na qenke bërë aq trim, sa të marrësh guximin e të ma turbullosh ujin mua.

Keci vigan (Me guxim): Prej sot, zotrote.

Ujku (Me ironi): Ohoo! Prej sot! (I mllefosur) Tash do ta pësosh si vëllezërit e tu. (Qesh me ironi, ha, ha, ha).

Keci vigan (I zemëruar): Mos qesh, o i mallkuar. Unë të shpall dyluftim, dhe do ta pësosh keq.

Ujku (I çuditur): Dyluftim! (Qeshet, Ha, ha, ha...)

Keci vigan (I zemëruar): Qeshu, bishë e egër, qeshu, por kjo do të jetë qeshja jote e fundit. Më prit, se erdha! (Dhe merr hov në drejtim të ujkut. Edhe ujku i vërsulet, por Keci vigan si rrufe, me brirët e tij të mëdhenj e të mprehtë e godet në kokë dhe e rrëzon përdhe. Ujkut të shtrirë, rreth kokës i cicërojnë zogjtë. Ende pa u këndellur, Keci vigan i turret edhe disa herë duke e goditur me brirë, derisa ujku nis të nxjerrë shkumë nga goja. Mbrapa skenës dëgjohen thirrjet e Dhisë).

Dhia: Ooo, biri im, ku je, ku më humbe kaq shpejt?

Keci: Këtu jam, nënë. Eja, eja.

Dhia (Hyn në skenë e çuditur, kur e sheh ujkun të shtrirë, duke shkumuar nga goja. E përqafton Kecin vigan).

Dhia (E gëzuar): Kush e vrau ujkun, or bir?

Keci vigan (Paraqitet modest): Nuk është me rëndësi. (Me ironi). Nënë, na duhet shpejt të thërrasim një doktor, se po jep shpirt zotëria.

Dhia (*Me ironi*): Të pastë nëna, mos u merakos fare për doktor, se vetë jam mjekë, kirurge. (*Dhe nxjerr nga xhepi gërshërët*). Tash nëna e bën operacion. (*Dhia fillon t'ia hapë ujkut barkun me gërshërë. Pasi ia hap barkun, nxjerr një nga një të katër kecat. Ata, nga gëzimi, fillojnë të kërcejnë*).

Dhia (*E vë gishtin tregues tek hunda*): Shsht! Qetësi, se mos e zgjoni këtë zotëri. Po shkoni shpejt, merrni gurë e t'ia mbushim barkun. (*Kecat me shpejtësi shkojnë te grumbulli i gurëve dhe secili merr nga një grusht. I sjellin gurët dhe ia hedhin ujkut në barkun e hapur. Pastaj Dhia, nga xhepi nxjerr gjilpërën me pe dhe ia qep barkun*).

Keci vigan: Unë them që këtë egërsirë ta hedhim në humnerë.

Dhia: Mirë thua, ta hedhim në humnerë që të mos na nxjerrë kurrë telashe.

Kecat (*Së bashku me zë të lartë*): Në humnerë, coftina e ka vendin në humnerë! (*Dhe Keci vigan e kap ujkun për këmbët e përparme, Dhia për këmbët e prapme, kurse katër kecat i ndihmojnë duke e mbajtur me duar. Afrohen pranë humnerës*).

Dhia: Ngadalë! Si duket po i lëviz qerpikët! Do të këndellet.

Keci vigan: Ta hedhim në humnerë.

Të gjithë: Ta hedhim (*Duke e luhatur*) një, dy, tre (*dhe e hedhin në humnerë. Nga thellësia e humnerës dëgjohet kllithma e ujkut. Të gjithë së bashku kërcejnë dhe brohorasin*) "Vdekje Ujkut"! Urraa! (*Nga largësia dëgjohet melodia e një valleje popullore me tupana e cyrle*).

Keci I (*Duke dëgjuar melodinë e valles*): Kjo ditë është festë e madhe.

Ngjyros

Dhia: Epo, në festa duhet të këndojmë e të vallëzojmë.

Keci vigan: Pra, të vallëzojmë rreth pusit, deri në mëngjes (të gjithë kapen dorë për dorë dhe fillojnë të vallëzojnë rreth pusit. Atë çast në skenë hyn mullisi si gjahtar, me pushkë në dorë).

Mullisi gjahtar (I çuditur i shikon ata duke vallëzuar dhe i pyet): Mos e keni parë ujkun, ku është ajo bishë? Do ta vras.

Të gjithë (Duke qeshur): Ha-ha-ha. Në humnerë, o xhaxhi gjahtar, në humnerë!

Mullisi gjahtar (I gëzuar, pyet i çuditur): Aa! Kush e vrau ujkun?!

Keci vigan (Me modesti): O xhaxhi, nuk është me rëndësi, po eja e ta festojmë së bashku vrasjen e kësaj bishe të mallkuar.

Mullisi gjahtar: Po pra, ta festojmë. Ju vallëzoni e unë po shkrep me pushkë. (Dëgjohet krisma e pushkës: Bam. Duke vallëzuar, dalin nga skena. Skena errësohet nën tingujt e bukur të valles popullore përzier me ndonjë krismë pushke).

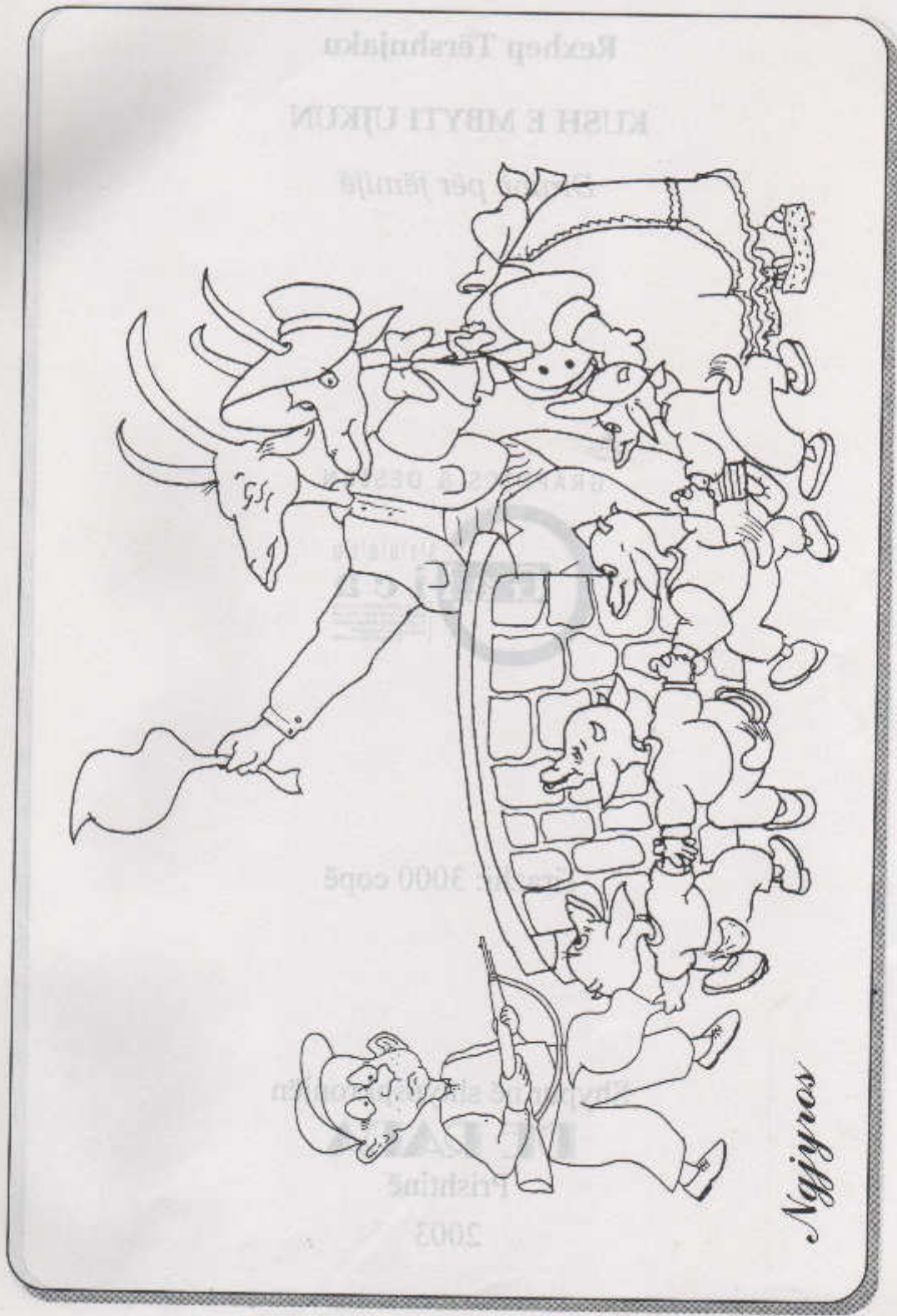
Bie perdja

Dhia: Ngadalë! Si duket për të përparat! Do të këndojmë.

Keci vigan: Ta hedhim në përparat!

Të gjithë: Ta hedhim (në përparat) një, dy, tre (dhe hedhin në humnerë. Ngadalë, humnerës dëgjohet krismë e ujkut. Të gjithë afrojnë dhe afrojnë dhe afrojnë) dukje Ujkut! Urrat! (Nga largësia dëgjohet meloditë e një valle popullore me tapanë e cyrie).

Keci I (Duke dëgjuar melodinë e valles): Kjo ditë është e madhe.

Ngjyros

Rexhep Tërshnjaku

KUSH E MBYTI UJKUN

Dramë për fëmijë

GRAPHICS & DESIGN

Tirazhi: 3000 copë

Shypur në shtypshkronjën

DE RADA

Prishtinë

2003

Rexhep Tërshinjaku u lind më 1968 në fshatin Plavë të Sharrit. E kreu letërsinë dhe gjuhën shqipe në Fakultetin e Filologjisë të Universitetit të Prishtinës. Studioi edhe aktrimin si dhe dramaturgjinë në Fakultetin e Arteve të Universitetit të Prishtinës. Ka punuar në media të ndryshme të vendit, si gazetarë dhe folës. Merret me veprimtari të ndryshme artistike.

Jeton në Prishtinë.

Ky është libri i tij i parë për fëmijë.

NJË DRAMË ME PËRMBAJTJE TË NGJESHUR TEMATIKE

Drama për fëmijë "Kush e vrau ujkun" e Rexhep Tërshinjakut, duke ndërtuar një përmbajtje nga elementet paradigmatiche të përrallave homonime nga aspekti letrar, ngrihet në vlerë cilësore të kësaj gjinie, e cila për nga vëllimi ende i mungon hapësirës sonë. Autori me shkathhtësi ka zbritur në nivelin e moshës dhe të imagjinatës së bujshme dhe të brishtë të fëmijës, dhe ka ndërtuar një hallkë kompozicionale dramaturgjike skenike, nga e cila trajton aspekte të ekzistencës, të kapshme për botën fëmijërore, për ta afirmuar fisnikërinë, solidaritetin dhe shpirtgjerësinë, por edhe për të tërhequr vërejtjen se jeta nuk është vetëm lojë, por edhe sfidë e rrezikshme, me të cilën mund të ballafaqohemi në çdo çast. Nga ana tjetër, ai nxit kurajën për veprim për t'iu kundërvënë së keqes për ta refuzuar dhe për t'iu kundërvënë dhunës me dhunë. Në dramë gjithashtu afirmohet mendjempërhtësia, trimëria dhe aftësia për ta shquar të keqen, e cila jo rrallë shpërthen nën maskën e së mirës, siç paraqitet përmes personazheve simbolike të Ujkut dhe të Kocit. Të gjitha personazhet e dramës janë të individualizuara mirë, ndërsa veprimet janë të ngjeshura në të gjitha linjat. Ideja është zhvilluar me shkathhtësi, ndërsa mesazhet janë të qarta. Ndonëse drama i përket gjinisë letrare, vlera e saj verifikohet, sprrovahet dhe manifestohet në mënyrën e plotë përmes realizimit skenik, andaj vlerat e saj të mirëfilta priten të manifestohen në një realizim të tillë. Kemi mbresën se drama "Kush e vrau ujkun", me idetë, kuptimet dhe mesazhet që sjell shënon edhe një të arritur në fushën e dramaturgjisë sonë.

€ 2.00

Prof. Dr. Nebi ISLAMI